ఆంధ్రభూమి వివిధ వాఙ్మయ సంపుటి

ఆదివారం 19-12-1971

మరో కన్నీటి కథ!

కథానిక

సాయం పది గంటలు దాటింది. అర్జున్ ముందుచేతన రాధ తలకు దువ్వుకొంది. టాన్సిస్టర్‌లోంచి హిందీ ఫిలిమ్ రికార్డుల సంగీతం జుమ్ముగా వినపస్తున్నది. తలి పిలువగా వెళ్ళి లవిస్ హూ రలిసింది రిసు బాచీవంకతూసి వెంటనే అవీసుకు తయారు కావడం మొదలుపెట్టింది. అందంగాఅలంకరించుకువెనరికి మరో పది నిమిషాలు యిట్టే గడిచిపోయాయి. తలి సుందరమ్మ కూతురు హడావుడికి లోలో నవ్వుకుంది. అవీసు టేం అయ్యే వరకు నిమ్మకునీరెత్తి నట్టుండడం, తీరా అదో యిదో మరచి పోవడం ఆమెకు బాగాతెలుసు

వసుంధరు కోడలైనా, కూతురైనాదాదే ఆమెకు. కూతురు ఉద్యోగం చేయడం ఆమెకు యిష్టంలేదు. పెద్ద ఆస్తి పాస్తులు లేకపోయినా ఆ కుటుంబానికి అప్పులు మాత్రం ఏం లేవు. కొడుకు మిలటరీలో నుంచి హోదాలో ఉన్నాడు. రాధ పట్టుపట్టడంతో విదిలేకఉద్యోగంలో చేరనిచ్చింది తల్లి. రాధకు మాంది సంబంధం చూసి పెళ్ళిచేసి వాడ అయ్యలేతిలో పెట్టడం ఆమెఎప్పుడూ కోరుకుంటుంది. జాతకుతో అప్పుడప్పుడు ఈ సంగతిఎత్తితే రాధ మాటమార్చడం జరుగుతుంటే తనమాట జాతకు చేయకుండా పెళ్ళిపోయిన కొందరు వేసినవని ఆమెకేం వచ్చలేదు అదే అతను మిలిటరీ వర్తీనులో ప్రవేశించడం కాని పిలాగు మరిపెట్టుకుంది. ఈ జీవన పథంలో తనను వంటరిచేసి, బాధ్యతల్ని నెత్తిమీదవేసి పర లోకములోనికి దర్శనిఅప్పుడప్పుడువినుగు కలిగేది

తల్లి పరధ్యానానికిచిరాకుపడుతూ, తనే అవి అవి తీసుకుని, హెపిల్స్ వేసుకుని బ్యాసిట్‌బ్యాగ్‌లో పెన్ను వగైరాలు పెట్టుకుని త్వరత్వరగా గుమ్మందాటుతూ తల్లికి టాటా చెప్పింది అవీసుదారి తొక్కుతూ

దగరలో ఉన్న బస్‌స్టాండు చేరేసరికి జనం మామూలుకంటే చాలా రద్దీగా ఉన్నారు. పరీక్షల సీజనుకు సాక్ష్యంలా విద్యార్థులు మెజారిటీలో ఉన్నారు. తన క్కడ పడిగాపులు పడడం అలవాటై పోయింది ఇప్పుడు. క్రొత్తలోచెప్పలానంత వినుగుండేది

ముసలి ముతకా పిన్నలు పెద్దలూ అందరూ బస్సుకోసం పట్టుసడలకుండా నిరీక్షణవస్తుంటే దృశ్యం నగర జీవనం దిన జీవనంలో మామూలే. సరదాకి, నంతో షాంతో సమాజంలోనే ప్రాణులంటే ప్రాణిపదమైన మనుష్యులకి ప్రయాణంచేసేవాళ్ళు మరికొందరు.

రాధ మరోసారి తన రిస్టు వాచీవంక చూసుకుంది పదిన్నర దాటింది. ఖంగా బస్సువచ్చేటట్టు నూనవలేం కన్పించలేదు. ఏమంగాచూస్తే ఈసరికి వచ్చివెళ్ళవలసిందే కాని:...ఏమో:...తనకేనాడు ఆ పీసు కి టైంలో వెళ్ళేయోగం లేదనుకుంది. రాధ ఆలోచనల్ని క్రొత్తగావచ్చిన పేసెంజరుపై మరలింది. ఇదివరకటి మానేజరులా చంద శానివడేం కాదని మొదటిరోజే తెలుసుకుంది. ఉత్తమ సంస్కారాల్ని పుణికి పుచ్చుకున్న వ్యక్తిలా కనిపించలేదు. అతని వ్యవహారాలలో, నంభాషణలో "బానిజమ్" ఎంతమాత్రం లేదు. నవ్వినా కులాసాగా పనిచేసుకోవడం, పని చేయించుకోవడం అవసరానికి చెన్నతో పెట్టిన విద్యలా తోచింది.

అతను అదునాతన యువకుడు స్ఫురదూపి. వచ్చిన వాలుగురోజుల్లోనే అందరితో కలుపుగోలుగా వ్యవహరించడం అందరికి ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తూనేఉంది. అంతకుముందున్న మేనేజరు పనితప్ప మరోమంచి అక్కరలేదు. తాను చెప్పిన పెళ్ళు హరిబెయింపడమే ముఖ్య కర్తవ్యంగా భావిస్తాడు. తోటివారికి కష్ట సుఖాలుంటాయని, జాళుకు మనసులు, మమతలుంటాయని ఒక్కసారి వీలైన పాపాన పోలేదు. ఒక్కసారి గతమంతా పీడ కలలా తోచింది రాధకు.

తన అభీష్టంలేకే సంవత్సరం గిర్రున తిరిగిపోయింది. అందరి అడపిల్లలానే తనూ అందమైన కలల్ని కంటూంది మనసులో ఆశలు, కోరికలు మధుర స్వరాలు వేస్తూనే ఉంటాయి...కాని ఆ కలలూ... ఆ కోరికలూ...ఊడేరే తరుణం... అని జాస్తవ రూపాలకి రావడం...ఎప్పుడోతను చెప్పలేదు. ఆ సమయం కోసం ఎదురు చూడడం తప్ప లేదుగరిగించలేమంటిఅలా రాధ కన్నుని ఆలోచనలతో నతమత మౌతూంటుంది

పిలుదకాదుదాకాటి మెళ్ళగా ఆమెవైపు రావడం ఆమె గమనించలేదు కాదు పరవశతో రాధ ఊళోకంలోకి వచ్చింది ఏలు పుతో ఉళిక్కిపడింది కారులోఉన్న వ్యక్తి వైపు దృష్టి పసరిసూ అర్థనిమీలిత నేత్రాలతో

ఓహ! మీరా! నమస్కారం అందిరాధ

తనకంటే అధ్వపరంతు లెవరూ లేనట్టు పిలిచింది అలా సరళంగా అతని కోగిలిలో ఎంతకాలం బందీగా ఉంటో అమెకి తలియదు

రాధ తరుకొని అతని కళ్ళలోకి సూటిగా తొగిచూసింది 'అంతను అర్థంగాదవ్వతే నన్ను వదిలేసి ఏగా చేయరుగా!

అంది అతని జవాబు నాకోసం అడది ప్రతి మగవాడి అనుమానిసింది పది క్షణాలు అనుమానపు కళ్ళద్వారాలోచే చూస్తున్నది అలా అనుమానించబడుతుని మగవాడు ఊళోకంలో అరుదు. లోలోన న తరపడ పోతూ శ్రీ వేణు ఒరుకుఇంటిలో తనవ్యక్తిత్వ పరిచయానికి ముందస్తుగా

'అలా ఒక్కనాటికి కాదు! రాధా మన మధ్య స్నేహిత్వంగా స్వచ్ఛంగా ప్రవహించే

— మూరిగారి జనార్దన్

అనురాగభావాలిని బంధించే ఎఱుపెరలను లెక్కచేయను. నేనెంత హోదాలో ఉన్నా నీదాసుడినే

పతి సమాధాన- యిస్తి తీయని మధ్య తీసుకున్నాడు

అప్పుడే పసరిసున్న లేలేత వసంతమాస వెన్నెల కాంతిలో వారి మధురానుభూతికి సాక్ష్యంలా పిందూనిన పునా గ పువ్వులు జలజలందని కురిశాయి వారిపై

మెల్లగా చల్లగా సాగిపోయే కమ్మని రేడియో సంగీతం పాట్కులో అంటు అంటుగా జ్ఞాపిస్తూ ఆ ప్రేమానంద హృదయాలను మతెక్కనూంటే ఆ చిరు చీకటిలో యిరువురు లక్ష మైపోయారు

* * *

ఆరోజు రెండవ శనివారం. ఆఫీసుకు సెలవు యింటోనే ఉండిపోయింది రాధ మధ్యాహ్నం వరకు వచ్చిన స్నేహితులతో సరదాగా కబుర్లుచెబుతూ కాలక్షేపంచేసింది రాధి పరిణామాన్ని చూడాయగా తెలుసుకొని న తోషపడ అభినందించారు

అతరువాత బాత్రతో కులాసాగా బోలేసింది రాధ వెళ్ళాలంటూ బాళ్ళు సెలవు తీసుకొని వెళ్ళిపోగా రాధ వంటరిదే బెడ్ మీద చేరింది పక్కనున్న ట్రాన్సిస్టర్ ఆన్ చేసింది కళ్ళుమూసుకుంటూ ఉరువుగా

లలిత సంగీతం కమ్మగా. హృదయంగా పాడుతున్నాతో యువ గాయకుడు మధుర తరమైన జవాబులకు గుమ్మిలోతూ రాధ మెల్లగా కనులు మూసుకుంది తలి సుందర రూపు వంటయింటిలో ఏదో నర్తుతున్నట్లు చప్పుడు వినపస్తున్నది

'వాసు అన్న కేక రాధ మగత నిద్రను బెదలగొట్టేసింది కొన్ని క్షణాలు గడిచాయి గుమ్మంలో పోస్టుమ్యాన్ కేక మరో సారి వినిపించింది రాధ లేస్తూ ట్రాన్సిస్టర్ వాల్యూమ్ తగ్గించింది. గుమ్మం దేరకొని పోస్టుమ్యాన్ ఉత్తరాల కట్టలోంచి ప్రత్యేకంగా కనబడుతూన్న నీలరంగు కవరు అందివ్వగా తీసుకొని అభ్యర్థన వదన అయింది పోస్టుమ్యాన్ తిరిగి వస్తూగా తలు పులు మూసి వెనుతిరిగి ఉత్తరాన్ని చదివింది

తనకు ఉత్తరాలు రాసేవాళ్ళు చాలా తక్కువ చాలావాళ్ళు రాసేది మిలటరీ అడ్రసుకుండి అన్నయ్యే కాని అతనిదగ్గరి నుండి ఉత్తరం అందుకొని రెండు రోజులే నా కాలేదే! మరి అదిగాక ఈ నీలం రంగు కవరులో ఎన్నడూ రాయడు అయినా! యింత తొందరలో ఎందుకు రాసాడు. అలా పైపై ఆలోచనలతో కుతూహలపడుతూ పెదటనే అనిలంరంగు కవరు చించి అందులోంచి తల్లని కాగితం తీసింది చదవడానికి నున్నని పేపరుపై అందంగా ముత్యాల్లాగా ఉన్నాయి అక్షరాలు అక్షరక్రమ నీటి తడివల అక్షరాలు అన్ని స్పష్టంగా ఉన్నాయి. ఆలేఖకిందట కమల అని సంతకం ఉంది కమల ఎవరు? ఏమిటి కథ! మరింత ఆశ్చర్యానికి లోనవుతూ

(మిగతా రేప పేజీలో)

అనుబంధం - సంబంధం

తలుపు దబదబా శబ్దమయింది మగత నిద్రలో వున్న కళ్ళ అదిరిపడి లేసింది కాదు మళ్ళీ అ త పెద్ద లంకంత యిల్లో —ఒక్కతే ఆడపిల్ల!!

అమ్మ పక్కింట్లో పిండి వినడానికి శెళ్ళింది తమ్ముడు బెల్లాయి నిళ్ళబ్బాన్ని ఇంట్లో వేసి అలరి వట్టుకుని చక్కా వెళ్ళి పోయ్యాడు స్కూలుకు—

నిళ్ళబ్బాన్ని చీల్చుకు వచ్చింది శబ్దం ఆ మార్పు లరించి లేక "ఎవరూ"-అంది కళ.

"పోస్టు"

వేసిన ఉత్తరానికి తిరుగు సమాధానపు ఉత్తర మొచ్చినటు వెంటనే సమాధానం వచ్చే నకికి. అనుకోకుండానే ఒక్కసారి గాలేబి, చిందర వందరగా వెంట్రుకల్ని వెనక్కి నెట్టుకుంటూ తలుపు తీసింది.

"ఉత్తరం వొచ్చిందమ్మా"—అంటూఇచ్చి వెళ్ళిపోయ్యాడు పోస్టుమాన్. హడావిడి ఉత్తరాన్నిటు తిప్పి చూసింది 'పోంగోవ' అని వుంది. అత్రంగా చించి చూసి ఉన్న ఫళాన నీరసపడి పోయింది అది తన కార్డిన ఉత్తరమే-మళ్ళీ తిప్పి ఎందుకు పంపించాడు:—అర్థం కాలేదు. కోపమో అలగుడుపో చేయలేదు కదా- అ యి నా అలాంటి పనులెప్పుడూ చెయ్యడు "ఆజీ ఎ జిందగీహై! లౌర్ ఎ జిందగీ హసతే హసతే గుజర్ నాహై. ఆదిమీ ఆదిమీసే ప్యార్ కర్ నాహై—" అంటూ రాజ్ కపూర్‌లా పాడేలాగు వల్లించేవాడు అలాగే వుండాడానికి ఎర్రిత్వించే వాడుకూడా... పనిటు తిప్పి చూసింది అంతా తన అంతే కనిపించింది. ఏం వ్రాసాడో మరో సారి చూదామనిపించింది. కళకి అందుకే పడక్కుర్చీ లోవాలి చదవడం మొదలిట్టింది

"చిరంజీవి గోపీకి

ఆశీస్సులు—

అందర్నీ మర్చి పోయ్యాడా ఏమిటి? ప్రియమైన

అక్కయ్యకు

—నమస్కారాలు

అయ్యో పిన్నమ్మ! వెళ్ళి ఇంట్లో కూర్చున్నావా తల్లీ! నువ్వెంకా బుద్ధిగా పంజాగుట్ట లోనే వున్నావేమోనని...మా ఇంట్లో పోండి యాగేట్ దగ్గర కూర్చోబోటి అగ్రా రాజ్ దగ్గర కూర్చొనోటి డెహ్రాడూన్ నుంచోటి ఇలా బోల్డు వుత్తరాలు నీ కాలేజ్ అడ్రసుకు గీకిపోస్టల్ వాళ్ళకు లాభంచేకూర్చా నన్న మాట!

ఈ సద్య నార్తిండియా టూరునిమిత్తం టూర్ వెళ్ళొచ్చాలే కాలేజి నుండి. రాష్ట్రానే పరిక్షలొచ్చాయి. బాగా వ్రాసాను ఇంట్లో అయిదు రోజులకె పోతాయి. అందుకే నువ్వు వ్రాసిన వుత్తరం పూర్తిగా చదివే తీరిక్కూడా లేదు తిరిగి పనివున్నాను నీదగ్గరే వుంచు. పర్మాక తీరిగ్గా చదువుకుంటాను నీ పెళ్ళి నిశ్చయమైందన్న విశయం మాత్రం గ్రహించాలే-ఇక్కడ నా కాగితాలో వుంచే తప్పదారి పేపర్లతో నైనా చేరుతుంది

నా చిట్టితల్లి పెళ్ళి నిశ్చయమైందా! నా కెంత సంబరం-అంబరం అందినంతగా... పరుగెత్తుకొనున్నానుగా వారంరోజుల్లోనే

నీకు పర్సిసెంటేజీనేం తెచ్చేది పాపం! కష్టపడి తయారుచేసిన పెళ్ళి వంటలు తినకుంటే ఎలా?—కష్టపడి ఎలాగైనా జాపాట్లనూ. ఇక ఎలాగూ కోపం వస్తే మెలేసుకోవడానికి నీకు నా చెవులు కావాలి కదూ, అవీ... (అయినా బావ చెవులొస్తున్నాయిగా నా చెవులతో ఎం పని:)

మా అమ్మో! నా జుట్టు పీకుడాపుతున్నావా! నమ్మర్ కటింగ్ మరీ చిన్నగా చేయించు కొస్తాను...ఆ—

—నీ గోపి;"

నవ్వుతూ ఉత్తరం ముగించే లోపలే, పర్సి వాళ్ళమ్మడిగింది—"ఎక్కణ్ణించే ఉత్తరం? అన్నపటి నుంచి చదువుతున్నావ్"

"త...తమ్ముడి దగ్గర్నుంచి"

"ఎవరూ...మనోహరు దగ్గర్నుంచా? కాదని తెలిసి కూడా 'కాదు' అని చెప్పాలనిపించలేదు.

"ఆ"—అంది.

కాదులేం, వ్రాసాడో-ఏంతెస్తానన్నాడో పెళ్ళికిపిలావున్నాడో ఏ విషయాన్ను అతుకత కాదీ వరంతా లొకాచ్చి వెళిగే కళ్ళల్లోంచి కొచ్చిన మార్పుల-వర్ణం కురుస్తుందగా

"ఏం వ్రాశాడు:"—అన్న కళతల్లి పర్శ్నకు—

కళ పెదవులపై జనిస్తున్న చిరునవ్వుల మెరుపులు నమాధానంగా వ కు క్కు మన్నాయ్

కవితా సంపుటి

ఆరాత్రికమ్

—వానమామలై వరదాచార్యులు

ఆదయ్యాల దానవతను దుల్చేదీవం" నా అరాతిరమని తల్చి చెప్పినాదీకవి. "చిమ్మ చీకటి దేవరమను-చెమ్మలో దివ్వె వెలిగించి పూలపత్తిరి సేసలతో పూజలేల..... అంతరంగమున అనురక్తి-ఎంతియేని పెంపొదించి జనాళకువకరింతపేనీ- దినదిన మను వెలగొంటనదియే ఆరాతికమ్" అని వేదన పడినాడీకవి ఇక్షేరపీడ్ద కనిపించుదును మాద "చిమ్మచీకటి గొందిలో చిరియిట్టు లొంటనివ్వని పూజించుటంటి చెవుమ తరచికమ్ములు జాడుము దేవుడెదుటగానవచ్చు నోటిదాపికిన్నుగవుట గట్టియా పూపిడుస్నేది కాపువాడు కూలిక తోవకంకర గొట్టువాడు కష్టపడి చోట నాతడు గలయుచూడు" అనిదైవసాక్షాత్కారముకలుంచినారు.

ఆదేకదా నిజమైన దైవదర్శనము ఇదే నడునికి నాలాయకుడు ఆ పి న విశ్వ రూపము కాదా! మానవతలోని మమతా సౌందర్య సమున్నతిని దర్శింపజేయవలె నెత్తిన కరదీపికయేపీరి యార్తాతిక మనుచు చూపకపడినది. ఈ యార్తాతిక నామ పీ గ్రంథమున కెంతేనియు తగి ఒకవిధార్థ తను సంతరించుకొనినది.

పీరి శబ్ద బహ్మోపాసనము అవ్యక్త మధు స్వనములో గూడ అనంత భావార్థ ముల దర్శించినది.

"పతి అడుపలో స్పందన- పతి మూర్చలో వేదన

* * *

అవుటాద అంబాయని అడుస్తోంది పాపాలు అమ్మాయని అంటాడు

* * *

మూగ జీవులైనా మధ్యటించుకుంటాయి నుమీ:

* * *

ఎవి పలుకులో-బెబ్బులి అడుపలో ఎత్తైనా భాష ఉంది-ఎవరైనా విన గలిగితే"

అంటారు కవి, ఈలాంటి దివ్యదృష్టి దివ్య శక్తులు కలవాడు కాగలుగుటచే విశ్వ ప్రతినిధియై విశ్వవేదనము వినగలిగే యోగ్యత గలిగియుంటాడు. అత్యిశుడు కవి ఇద్దరుభేదాల అట్టడుగున దాగియున్న ఒకే తత్వాలోపానన చేయగల దృష్టులు, నమర్థులు. అందులకే శ్రీ శంకరయ్యగారు

"కల్లం వేరైనా ప్రేణ ఒకటేయ్యరం పీడైనా నాదం ఒకటే

భాష యేదైనా భావం ఒకటే- మనిషి లోని అవిపాయం మనిషి మనిషి గ్రహించుటకు ఏ భాషై తేనేం"

అని హిమాచల శిఖరాగ్రంలో జేరి ఈ విశ్వ భూపరియాన్ని దర్శించి గెలగానం చేసినారు ఇట్టి పీరి అశయములు మహోన్నతములు మహోదాత్తములని పేరే చెప్ప వలసిన పనిలేదు.

మానవునిలోని మంచితనమారుగా మలచ బడిన రూపమే నేనగుని "సూర్యుడు ప్రియు రాండ్రకన్న ఒక్కడు నీమైన వేసం లాలు" నంటారు నేను బ్రతికింది ఎందుకో తెలుసా "నీ పలుకు నా యెదలో నైనా నిలాలని" స్నేహ ప్రేమార్ద పవుటంచుల నందుకొని విహరిస్తుంటారు

పీరి దేశభక్తి అత్యుత్తమమైనది.

"ఏదేశపు మట్టిలోపుట్టినానో-ఏదేశపు గడ్డలో పెరిగినానో

ఏజీవనది నంచు గ్రోలినానో-ఏచెట్టు నీడలో నేదదీర్చినానో

అట్టిదిట్టి మట్టినై నిలుస్తాను"అని ప్రతిజ్ఞ చేస్తారు

పీరి ఈ ప్రతిజ్ఞ అమాత్యరూపమికి- "నా ప్రాణం నైతం ధారపోస్తాను" అను ఆశ్చర్యణతో ముగుసుంది మాతృరూపమిక పుకుటాయుమానగా వెలుగొందే మంచు కొండను గాంచి భావించిన తీరులత్యంత రమణీయాలు

"అనంత గగనంవిరిగి అలా అడ్డంగా నిల్చిందామిః

అల్లనైన పేమాలన్నీ తెప్పలుతెప్పలుగా నిల్చాయాపేదః

కాదు; అంలోనిఘటే నిలువుగా నీల్చి గడ్డకట్టాయామోః ఎవరికితెల్సు?

హిమవన్న గొట్టుంగ శిఖరంలో ఏర్పా నంకల్పించుందో"

అంటారు ఇది పీరి భావుకతా సౌందర్య దర్శనం. అంతేగాక

"ప్రతి భారతీయుడు హిమవన్నగము" అని సగర్వంగా భారతీయ ప్రతిభాన్ని గూర్చి పాడుకుంటారు

పీరిత దేశభక్తులో అంతటి సంస్కార ప్రియులు అనడానికి శ్రీ పీరేశలింగం పంతులుగారిని శ్రీ గురజాడవారిని గూర్చిన కవితలే నిదర్శనములు.

"పంతులు: మీ అక్షరాలు ధనికుడు-కాంక్ష లాలికే దివ్యజ్యోతి"

"కొయ్యలోమ్మం కోడువారికి-కోడలు నొప్పిస్తుంది...

"వైతాళా! మార్గదర్శి"అను శీర్షికలో

(మిగతా రేప పేజీలో)

గొంతుక బాధ?

సైఫాయిడ్స్ మీ గొంతు బాధను తొలగించి ఉపశమనం కల్గిస్తాయి. మీ నోటిని తాజాపరుస్తాయి.

సైఫాయిడ్స్ దాగు త్రాగినందువల్ల, పాలు పానీయందువల్ల లేదా మార్పులందువల్ల పాకి అరిపోయి మీకు ఏర్పడిన గొంతుకు చమ్మదనం కల్గించి ఉపశమనం చేకూర్చుతాయి. మీ గొంతులో గుర్రగుర బయలుదేరినప్పుడల్లా ఒక "సైఫాయిడ్"ను వప్పుకోండి. మీ నోరు సరిగా లేకపోతే చల్లదనాన్ను కల్గించే సైఫాయిడ్‌ను వప్పుకోండి. ఎప్పుడైనా చప్పుకోండి వప్పును. సైఫాయిడ్స్ ఇప్పుడు ఎప్పుడూ తాజాగాఉంచేటట్లు అందమైన ప్యాక్‌లో వస్తున్నాయి. వెంట తీసుకుపోవటానికి వీలుగా ఉంటాయి.

మీ గొంతుకకు సైఫాయిడ్స్ అవసరం

సోలాప్ ప్యాక్ నేడే కొనండి

సోలాప్ తయారు

C.G.4TL